

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POPISIMA BIRAČA

Zagreb, siječanj 2007.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POPISIMA BIRAČA

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuje sadržaj zbirke osobnih podataka o biračkom pravu, način vođenja zbirke, postupak upisa, ispravci, brisanje, provjera upisa, zaključivanje i potvrđivanje, izrada izvadaka i izdavanje isprava te način obrade tih podataka za potrebe izbora.

Zbirka osobnih podataka o biračkom pravu vodi se pod nazivom popisi birača.

Članak 2.

Popisi birača su državna evidencija u koju se upisuju hrvatski državljani koji su navršili 18 godina života, osim onih koji su pravomoćnom sudskom odlukom potpuno lišeni poslovne sposobnosti (u daljnjem tekstu: birači).

Upis u popis birača je uvjet za ostvarivanje biračkog prava na dan izbora.

Članak 3.

Popisi birača temelje se na načelu jedinstvenosti i stalnosti, a vode se po službenoj dužnosti za svaki grad ili općinu.

Unutar grada ili općine popisi birača vode se po naseljima, ulicama i trgovima.

Članak 4.

Birači se upisuju u popise birača prema mjestu prebivališta u Republici Hrvatskoj.

Svaki birač može biti upisan u popis birača samo jednog grada ili općine.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj upisuju se u središnju evidenciju popisa birača u Gradu Zagrebu, po državama u kojima imaju evidentirano boravište u inozemstvu.

Popis birača iz stavka 3. ovoga članka temelji se na podacima iz središnje evidencije o hrvatskom državljanstvu osoba bez prebivališta u Republici Hrvatskoj i podacima o izdanim putnim ispravama na kojima je naznačena inozemna adresa stanovanja i država boravišta.

Članak 5.

Popise birača vode tijela državne uprave u županijama odnosno Gradu Zagrebu, nadležna za poslove opće uprave (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo koje vodi popis birača).

Središnju evidenciju birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj vodi nadležno tijelo Grada Zagreba.

Nadležna tijela iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrđuju se voditeljem zbirke osobnih podataka, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

NAČIN VOĐENJA, SADRŽAJ I UPIS U POPIS BIRAČA

Članak 6.

Popis birača vodi se u elektroničkom obliku, jedinstvenog sadržaja u svim gradovima i općinama.

Na čuvanje podataka primjenjuju se mjere zaštite osobnih podataka utvrđene posebnim zakonima.

Članak 7.

Sadržaj popisa birača čine sljedeći podaci:

1. redni broj,
2. prezime i ime,
3. nacionalnost,
4. matični broj građana,
5. spol,
6. datum rođenja,
7. prebivalište (ulica, kućni broj i podbroj, naselje) i
8. primjedba.

Članak 8.

Upisivanje u popis birača obavlja se na temelju podataka iz evidencije državljanstva, evidencije putnih isprava i evidencije prebivališta.

Policijske uprave ili postaje koje vode evidenciju prebivališta dužne su odmah nadležnom tijelu koje vodi popis birača dostaviti podatke:

- o prijavljenim osobama s navršenih 18 godina života,
- o prijavi i odjavi prebivališta,
- o promjeni adrese stanovanja osoba koje su navršile 18 godina života,
- o primitku ili prestanku hrvatskog državljanstva,
- o promjeni ili poništenju MBG-a.

Nadležna tijela koja su izdala putne isprave dužna su odmah dostaviti podatke o adresi stanovanja i državi boravišta za birače iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona.

Matični ured dužan je odmah nadležnom tijelu koje vodi popis birača dostavljati obavijesti o umrlim osobama koje su starije od 18 godina, obavijesti o sklopljenom braku, promjeni osobnog imena i promjeni spola.

Općinski sud dužan je odmah pravomoćnu sudsku odluku, kojom je neka osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti, dostaviti nadležnom tijelu koje vodi popis birača na čijem je području prebivalište takve osobe.

Članak 9.

Ako evidencije na kojima se temelji upis u popis birača ne sadrže podatke o nacionalnoj pripadnosti, taj se podatak upisuje na temelju izjave birača pred nadležnim tijelom, sukladno članku 13. ovoga Zakona.

Članak 10.

Nadležno tijelo koje vodi popis birača dužno je odmah izvršiti upise i promjene odnosno brisanje iz popisa birača na temelju obavijesti i odluka tijela iz članka 8. ovoga Zakona.

Članak 11.

Iz popisa birača brišu se osobe koje su izgubile biračko pravo (smrću, prestankom hrvatskog državljanstva ili oduzimanjem poslovne sposobnosti) i birači koji su promijenili prebivalište na području grada ili općine za koje se popis birača vodi.

Brisanje iz popisa birača obavlja se na način da se u rubrici «Primjedba» navodi broj akta i pravna osnova na temelju koje je izvršeno brisanje.

PREGLED, ISPRAVCI I DOPUNE POPISA BIRAČA NAKON RASPISIVANJA IZBORA

Članak 12.

Odmah po raspisivanju izbora, a najkasnije u roku od tri dana od dana raspisivanja izbora, nadležno tijelo koje vodi popis birača putem sredstava javnog priopćavanja obavijestit će birače posebnom objavom o mogućnosti, vremenu i načinu pregleda, dopune i ispravka popisa birača.

Istom objavom biračima se naznačuju zakonski rokovi za izvršenje privremenog upisa izvan mjesta prebivališta te prethodnu registraciju u Republici Hrvatskoj.

Članak 13.

Svaki građanin ima pravo pregledati svoj upis u popis birača, tražiti njegovu dopunu ili ispravak tijekom cijele godine, a u vrijeme raspisanih izbora najkasnije 14 dana prije dana određenog za održavanje izbora.

Usmeni ili pisani zahtjev za upis, dopunu ili ispravak popisa birača podnosi se nadležnom tijelu koje vodi popis birača. Ako je zahtjev podnesen usmeno, nadležno tijelo sastavit će o tome službenu bilješku.

Ako nadležno tijelo koje vodi popis birača utvrdi da je zahtjev osnovan, izvršiti će upis, dopunu ili ispravak popisa birača.

Članak 14.

Za birače koji će se na dan izbora zateći na službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, članove posade pomorskih i riječnih brodova pod hrvatskom zastavom izvan njezinih granica te za birače lišene slobode, zapovjedništva postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske, trgovačka društva-vlasnici brodova i uprave kaznionica, odnosno zatvora i odgojnih zavoda dužni su dostaviti podatke nadležnom tijelu koje vodi popis birača prema mjestu njihova prebivališta.

Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se odmah po raspisivanju izbora, a najkasnije do isteka roka iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona.

Nadležno tijelo koje vodi popis birača odmah nakon njegova potvrđivanja dostavlja izvratke iz popisa birača tijelima iz stavka 1. ovoga članka.

Tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su izvratke iz popisa birača dostaviti izbornom povjerenstvu nadležnom za posebna biračka mjesta najkasnije 24 sata prije vremena određenog za otvaranje biračkog mjesta.

PRETHODNA REGISTRACIJA BIRAČA ZA GLASOVANJE U INOZEMSTVU

Članak 15.

Radi provođenja glasovanja na izborima za Hrvatski sabor i predsjednika Republike Hrvatske diplomatske misije ili konzularni uredi Republike Hrvatske obavljaju prethodnu registraciju birača koji će glasovati u inozemstvu na određenom konzularnom području.

Prethodna registracija se obavlja za birače bez prebivališta u Republici Hrvatskoj i birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji trajnije borave u inozemstvu.

Prethodna registracija odnosi se i na birače bez prebivališta u Republici Hrvatskoj koji borave ili će se na dan izbora zateći u Republici Hrvatskoj.

Prethodnu registraciju birača iz stavka 3. ovoga članka obavlja nadležno tijelo koje vodi popis birača u mjestu njegova boravka u Republici Hrvatskoj.

Članak 16.

Prethodna registracija birača obavlja se prije raspisivanja izbora, a najkasnije do isteka roka utvrđenog člankom 13. stavkom 1. ovoga Zakona.

Diplomatske misije ili konzularni uredi Republike Hrvatske dužni su javno objavljivati način, mjesto i vrijeme obavljanja prethodne registracije u sve vrijeme njezina trajanja.

Za birače koji se prethodno registriraju radi glasovanja u inozemstvu nadležne diplomatske misije ili konzularni uredi Republike Hrvatske i nadležna tijela koja vode popis birača po službenoj dužnosti provode postupak privremenog upisa izvan mjesta prebivališta, sukladno odredbama ovoga Zakona, bez potvrde o upisu u popis birača.

Članak 17.

Diplomatske misije ili konzularni uredi Republike Hrvatske dužni su odmah po izvršenoj prethodnoj registraciji nadležnom tijelu koje vodi popis birača, dostaviti podatke o registriranim biračima, prema mjestu prebivališta odnosno upisa u popis birača.

O izvršenoj prethodnoj registraciji upisuje se bilješka u popis birača.

Za birače koji imaju upisanu bilješku o prethodnoj registraciji u popisu birača ne može se izdati potvrda o upisu u popis birača.

Odustanak ili promjena prethodne registracije može se obavljati unutar zakonskog roka utvrđenog člankom 13. stavkom 1. ovoga Zakona.

Obavijesti nadležnog tijela koje vodi popis birača o evidentiranju privremenog upisa, odustanka ili promjene prethodne registracije, dostavljaju se diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske, do isteka roka za zaključivanje popisa birača.

Članak 18.

Sadržaj evidencije o prethodnoj registraciji identičan je sadržaju popisa birača iz članka 7. ovoga Zakona, uz naznaku biračkog mjesta odnosno izborne jedinice mjesta prebivališta.

Na evidenciju o prethodnoj registraciji birača za glasovanje u inozemstvu primjenjuju se odredbe ovoga Zakona utvrđene za voditelje zbirke osobnih podataka, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

Podatke o broju birača prethodno registriranih u inozemstvu diplomatske misije ili konzularni uredi odmah dostavljaju Državnom izbornom povjerenstvu.

Podaci se dostavljaju tabelarno svrstani po biračkim mjestima odnosno po izbornim jedinicama za raspisane izbore.

PRIVREMENI UPIS U POPIS BIRAČA IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA

Članak 19.

Birači koji će se na dan izbora zateći izvan područja grada ili općine u kojoj imaju prebivalište mogu se na osobni zahtjev privremeno upisati u popis birača u gradu ili općini gdje će se zateći, pod uvjetom da je na izborima koji su raspisani dopušteno glasovanje izvan mjesta prebivališta.

Privremenim upisom u popis birača ne mijenja se prebivalište ili adresa stanovanja.

Članak 20.

Privremeni upis u popis birača izvan mjesta prebivališta obavlja se na temelju potvrde o upisu u popis birača.

Potvrdu o upisu u popis birača izdaje nadležno tijelo koje vodi popis birača.

Potvrda sadrži osobne podatke birača koji se iskazuju na izvatku iz popisa birača, naznaku biračkog mjesta ili izborne jedinice ako su poznati u vrijeme izdavanja potvrde, mjesto privremenog upisa u popis birača te naznaku da li se odnosi i za slučaj ponavljanja izbora.

O izdanoj potvrdi iz stavka 1. ovoga članka upisuje se službena bilješka u popis birača.

Članak 21.

Zahtjevi za privremeni upis u popis birača izvan mjesta prebivališta mogu se podnositi do isteka roka utvrđenog u članku 13. stavku 1. ovoga Zakona.

U zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka birač navodi podatak o privremenom upisu i za slučaj ponavljanja izbora, sukladno priloženoj potvrdi o upisu u popis birača.

Zahtjev za privremeni upis podnosi se nadležnom tijelu koje vodi popis birača u mjestu u kojem će se birač zateći na dan izbora.

Članak 22.

Nadležno tijelo koje obavlja privremeni upis zadržava potvrdu o upisu u popis birača i na temelju iste birača upisuje u poseban popis privremeno upisanih birača, sa svim podacima sadržanim u potvrdi iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona.

Poseban popis privremeno upisanih birača dostavlja se nadležnom izbornom povjerenstvu prema sjedištu biračkog mjesta za privremeno upisane birače.

Članak 23.

Privremeni upis odnosi se i za slučaj ponavljanja izbora. Za birače koji privremeni upis nisu izvršili i za ponavljanje izbora nadležna tijela brisat će

bilješke o izvršenom privremenom upisu u popisu birača i u posebnom popisu privremeno upisanih birača iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 24.

Nakon provedenih izbora nadležno tijelo će po službenoj dužnosti brisati službenu bilješku iz članka 20. stavka 4. kao i privremeni upis iz članka 22. ovoga Zakona.

ZAKLJUČIVANJE I POTVRĐIVANJE POPISA BIRAČA

Članak 25.

Odmah nakon isteka roka iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona nadležno tijelo koje vodi popis birača pristupa zaključivanju popisa birača. U popisu birača koji se zaključuje za određene izbore, upisuju se i osobe koje će na dan izbora navršiti 18 godina života.

Prije izlistavanja popisa birača u informatičkoj bazi podataka aktivira se aplikacija zaključavanja i zabrane daljnjih unosa bilo kakvih podataka.

Popis birača izlistava se u jednom primjerku za svaki grad ili općinu, sa sadržajem utvrđenim u članku 7. ovoga Zakona. Ovisno o broju birača, popis birača može se izlistavati u više svezaka (po gradskim četvrtima ili drugim oblicima mjesne samouprave).

Članak 26.

Popis birača zaključuje se tako da se na posljednjoj stranici svakog sveska popisa birača naznači: broj stranica svakog sveska, broj upisanih birača označen brojem i slovima i datum kad je svezak, odnosno popis birača zaključen.

Ako popis birača za grad ili općinu sadrži više svezaka, nadležno tijelo utvrdit će posebnim aktom: koliko svezaka zajedno čini popis birača, broj stranica svakog sveska, broj birača upisanih u posebne sveske označene brojem i slovima, kao i datum kad je popis birača zaključen.

Zaključeni popis birača, zajedno s rješenjem kojim se utvrđuje koliko posebnih svezaka čini taj popis, potpisuje čelnik nadležnog tijela koje vodi popis birača i ovjerava ga pečatom tog tijela.

Članak 27.

Popis birača mora se zaključiti i dostaviti na potvrdu najkasnije 8 dana prije dana određenog za održavanje izbora.

Članak 28.

Zaključeni popis birača dostavlja se na potvrdu povjerenstvu za popise birača. Uz popis birača povjerenstvu se dostavljaju zahtjevi građana za upis u popis birača, odnosno za njegovu dopunu ili ispravak koje nadležno tijelo nije usvojilo, s obrazloženjem razloga za neusvajanje zahtjeva.

Potvrđeni popis birača koristi se za raspisane izbore, a služi i za ponavljanje izbora.

IZVACI IZ POPISA BIRAČA

Članak 29.

Iz potvrđenog popisa birača izlistavaju se izvaci iz popisa birača, sukladno utvrđenim biračkim mjestima. U slučaju istodobne provedbe više vrsta izbora, izvaci se izlistavaju u potrebnom broju primjeraka.

Na izvacima iz popisa birača ne iskazuje se matični broj građana, a podatak o nacionalnoj pripadnosti iskazuje se za izbore koji se provode po osnovi nacionalne pripadnosti.

Za pripadnike nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj koje imaju pravo na zastupljenost u Hrvatskom saboru i pravo na izbor vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, za svako biračko mjesto izlistava se izvadak iz popisa birača po osnovi nacionalne pripadnosti, sukladno odredbama izbornog zakona.

Članak 30.

Na biračko mjesto dostavlja se u pravilu jedan primjerak izvotka iz popisa birača za birače koji će glasovati prema mjestu prebivališta na tom biračkom mjestu.

U slučaju da je za raspisane izbore dopušteno glasovanje izvan mjesta prebivališta, iz potvrđenog popisa birača izlistavaju se dva izvotka označena oznakom „A“ i „B“.

U izvotku iz popisa birača označenom oznakom „A“ navedeni su birači koji će glasovati prema mjestu prebivališta.

U izvotku iz popisa birača označenom oznakom „B“ navedeni su birači koji su privremeno ispisani. Na ovom se izvotku iskazuju i podaci iz rubrike „Primjedba“ o privremenom upisu, odnosno glasovanju izvan mjesta prebivališta.

Ako za privremeno upisane birače izvan mjesta prebivališta nisu određena posebna biračka mjesta, za svako biračko mjesto dostavlja se i poseban popis privremeno upisanih birača označen oznakom „C“, sukladno članku 22. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 31.

Izvatke iz zaključenog i potvrđenog popisa birača nadležno tijelo koje vodi popis birača dužno je dostaviti nadležnom izbornom povjerenstvu najkasnije 24 sata prije vremena određenog za otvaranje biračkih mjesta na dan izbora.

Nakon preuzimanja izvadaka iz popisa birača nadležna izborna povjerenstva korisnici su popisa birača kao zbirke osobnih podataka, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

Članak 32.

Iz zaključenog i potvrđenog popisa birača nadležno tijelo koje vodi popis birača dati će brojčane podatke o biračima sudionicima u izbornom postupku, na pisani zahtjev.

O zahtjevima za dostavu brojčanih podataka iz popisa birača nadležno tijelo koje vodi popis birača ustrojava posebnu evidenciju s naznakom datuma i vrste podataka koji su dani na korištenje.

POVJERENSTVO ZA POPIS BIRAČA

Članak 33.

Povjerenstvo za popise birača osniva gradsko ili općinsko vijeće odnosno Gradska skupština Grada Zagreba.

Povjerenstvo za popise birača čine predsjednik i dva člana. Predsjednik i članovi povjerenstva imaju zamjenike.

Predsjednika, članove i njihove zamjenike imenuju tijela iz stavka 1. ovoga članka. Predsjednik povjerenstva i njegov zamjenik imenuju se iz reda članova gradskog ili općinskog vijeća, odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba, a članovi i njihovi zamjenici mogu biti imenovani i iz reda građana.

Povjerenstvo za popise birača provjerava pravilnost popisa birača, odlučuje o zahtjevima građana iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona i potvrđuje popis birača.

Članak 34.

Kad povjerenstvo za popise birača ustanovi da je popis birača pravilno sastavljen, odmah ga potvrđuje potpisom predsjednika i članova povjerenstva, pa tako potvrđeni popis vraća s ostalim materijalom nadležnom tijelu koje vodi popis birača.

Ako povjerenstvo ustanovi da popis birača nije pravilno sastavljen, vratit će ga odmah nadležnom tijelu koje vodi popis birača radi dopune ili ispravka, sve u roku od tri dana od dana njegova primitka.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, zapisnici povjerenstva dostavit će se ovlaštenom izvršitelju informatičke obrade podataka radi otvaranja aplikacije baze podataka i unosa potrebnih dopuna ili ispravaka.

Ako povjerenstvo za popis birača i nakon isteka roka iz stavka 2. ovoga članka ne potvrdi ili rješenjem odbije zaključeni popis birača, nadležno tijelo koje vodi popis birača ostvaruje pravo na sudsku zaštitu, sukladno članku 35. ovoga Zakona.

Članak 35.

Povjerenstvo za popise birača donijet će rješenje o svakom neusvojenom zahtjevu za upis u popis birača, dopunu ili ispravak tog popisa, u roku od tri dana od dana primitka zahtjeva. Rješenje se dostavlja podnositelju zahtjeva.

Protiv rješenja povjerenstva može se u roku od dva dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba nadležnom općinskom sudu. Općinski sud dužan je u izvanparničnom postupku donijeti rješenje u roku od 48 sati od primitka žalbe.

Protiv rješenja općinskog suda nije dopuštena žalba.

Na temelju rješenja općinskog suda donesenog o žalbi upis u popis birača i u izvadak iz popisa birača izvršit će se do dana određenog za održavanje izbora.

POPIS ZA GLASOVANJE U DIPLOMATSKIM MISIJAMA ILI KONZULARNIM UREDIMA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 36.

Na dan izbora za Hrvatski sabor i predsjednika Republike Hrvatske u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske, izrađuje se popis za glasovanje.

Popis za glasovanje temelji se na prethodnom upisu u popis birača u Republici Hrvatskoj.

Članak 37.

U popis za glasovanje upisuju se birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, na temelju izvadaka iz popisa birača iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona.

U popis za glasovanje upisuju se i birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji imaju boravište u inozemstvu ili se ondje zateknu na dan izbora, a žele svoje pravo glasovanja ostvariti u inozemstvu.

Birači iz stavka 2. ovoga članka upisuju se u popis za glasovanje na osobni zahtjev na temelju potvrde o upisu u popis birača u Republici Hrvatskoj ili prethodne registracije u istoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu.

Članak 38.

Popise za glasovanje na temelju kojih se na dan izbora glasovalo u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske zaključuje i ovjerava ovlašteni predstavnik misije, odnosno ureda.

Zaključivanjem i ovjerom popisa za glasovanje potvrđuje se da su u njega upisani birači na temelju izvadaka iz popisa birača iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona, birači koji su prethodno registrirani i birači za koje su priložene potvrde o biračkom pravu.

POTVRDA ZA GLASOVANJE

Članak 39.

Hrvatski državljani koji imaju biračko pravo, a nisu upisani u izvatke zaključenih i potvrđenih popisa birača dostavljenih na biračka mjesta, mogu na dan izbora dokazivati pravo na glasovanje potvrdom nadležnog tijela koje vodi popis birača (u daljnjem tekstu: potvrda za glasovanje).

Biračima iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona potvrde za glasovanje mogu izdati diplomatske misije ili konzularni uredi Republike Hrvatske u kojem žele ostvariti pravo glasovanja, a na temelju prethodne službene provjere biračkog prava i upisa u popis birača.

Nadležno tijelo koje je izvršilo novi upis u popis birača nakon zaključivanja i potvrđivanja popisa birača evidentirat će u popisu birača davanje pisane suglasnosti za izdavanje potvrde za glasovanje određenoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu ili izdavanje takve potvrde u Republici Hrvatskoj.

U potvrdu za glasovanje upisuju se podaci koji se iskazuju na izvatku iz popisa birača te tvrdnja da je osoba upisana u popis birača za dotično biračko mjesto.

Potvrde za glasovanje u izbornom materijalu sastavni su dio izvotka iz popisa birača za dotično biračko mjesto.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

Prije prvih izbora za izbor zastupnika u Hrvatski sabor nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, svim biračima u Republici Hrvatskoj dostavit će se ispis njihovih podataka iz popisa birača radi provjere i ispravaka, sukladno članku 13. ovoga Zakona.

Članak 41.

Nadležno tijelo dužno je čuvati potvrđeni popis birača najmanje pet godina od dana potvrđivanja.

Članak 42.

Svi podnesci, radnje i akti u svezi s upisom u popis birača te dopune i ispravci, oslobođeni su plaćanja upravnih pristojbi.

Članak 43.

Nadležna tijela ovlaštena za obavljanje pojedinih radnji određenih ovim Zakonom, odgovorna su za pravodobno izvršavanje obveza sukladno utvrđenim rokovima.

Neizvršavanjem propisanih radnji u zakonom utvrđenim rokovima službene osobe u tijelima iz stavka 1. ovoga članka čine tešku povredu službene dužnosti.

Članak 44.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave.

Članak 45.

Ovlašćuje se čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće uprave da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona propiše obrasce isprava, odnosno potvrda koje se izdaju iz popisa birača.

Članak 46.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o popisima birača ("Narodne novine", broj 19/92.).

Članak 47.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O POPISIMA BIRAČA

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Postojeći Zakon o popisima birača («Narodne novine», broj 19/1992) donijet je u ožujku 1992. godine, neposredno pred provođenje parlamentarnih i predsjedničkih izbora. U narednim godinama uslijedilo je donošenje zakona o novom teritorijalnom ustrojstvu i niz organizacijskih zakona kojima je propisano novo nazivlje raznih pravnih instituta i tijela, koji su u sadašnjem Zakonu o popisima birača navedeni pod drugim nazivima.

Višegodišnjom primjenom sadašnjeg Zakona uočeno je niz pitanja i problema u pripremi popisa birača za pojedine izbore koji nisu imali rješenje u zakonskim odredbama, a što je uvjetovalo potrebu donošenja posebnih uputa Državnog izbornog povjerenstva ili dodatne upute o načinu postupanja nadležnih tijela u obavljanju zakonom utvrđenih radnji.

Isto tako, neke dosadašnje zakonske odredbe o načinu vođenja popisa birača gotovo se ne primjenjuju u praksi, jer je u međuvremenu informatička tehnologija omogućila precizniju evidenciju, kontrolu i obradu podataka iz popisa birača.

Naime, dosadašnji Zakon propisivao je vođenje popisa birača na način primjeren vremenu u kome je donesen, pa je propisano da se popisi birača mogu voditi ručno u svescima ili u obliku kartoteke, odnosno automatskom obradom podataka.

Uspješno izvršenom informatizacijom službi koje vode popise birača, utemeljenom na jedinstvenom informatičkom programu, stekli su se uvjeti za vođenje ove evidencije u elektroničkom obliku. Stoga je već sada napušteno vođenje popisa birača ručno u svescima ili u obliku kartoteke i sve se obavlja automatskom obradom podataka, odnosno u elektroničkom obliku, što je primjerenije današnjem vremenu.

Promjene koje imaju utjecaj na popise birača i korištenje tih podataka propisao je i Zakon o zaštiti osobnih podataka («Narodne novine», broj 103/2003 i 118/2006). Navedenim Zakonom utvrđena je zaštita osobnih podataka fizičkih osoba te nadzor nad prikupljanjem, obradom i korištenjem osobnih podataka u Republici Hrvatskoj, a što se odnosi i na evidenciju popisa birača kao zbirke osobnih podataka.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Osnovna pitanja koja se predlažu urediti ovim Zakonom

- definiranje evidencije popisa birača kao zbirke osobnih podataka o biračkom pravu,
- načela na kojima se temelje popisi i značaj upisa u popis u odnosu na ostvarivanje biračkog prava
- način vođenja, sadržaj i upis u popis birača,
- pregled, ispravci i dopune popisa birača nakon raspisivanja izbora,
- prethodna registracija birača za glasovanje u inozemstvu,
- privremeni upis u popis birača izvan mjesta prebivališta,
- zaključivanje i potvrđivanje popisa birača,
- izrada izvadaka iz popisa birača,
- način izrade popisa za glasovanje u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske,
- glasovanje birača koji nisu upisani u popis birača ili u izvatke iz popisa birača,
- nadzor nad provedbom Zakona.

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona

Građanima se omogućuje uvid u popis birača tijekom cijele godine, osim u dane određene zakonom u vrijeme izbora te mogućnost davanja izjave o nacionalnoj pripadnosti.

Novim zakonskim odredbama u cijelosti se propisuje način evidentiranja birača bez prebivališta u Republici Hrvatskoj, tako da se u tu svrhu koristi, osim evidencije o hrvatskom državljanstvu i evidencija o izdanim putnim ispravama.

Radi mogućnosti ostvarivanja prava glasovanja izvan mjesta prebivališta, za određene vrste izbora, detaljnije se propisuje način privremenog upisa. S tim u svezi posebno je propisana prethodna registracija birača za glasovanje u inozemstvu, kako bi se izbjeglo bespotrebno pribavljanje potvrda birača i dodatno administriranje i komuniciranje između nadležnih tijela i birača.

Pripadnicima nacionalnih manjina se omogućuje dopuna podataka o nacionalnoj pripadnosti, davanjem izjave, a dostava cjelokupnog ispisa svakom biraču s podacima koji se na njega odnose, omogućit će građanima da za predstojeće izbore zatraže potrebne ispravke.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

Ovim člankom utvrđuje se sadržaj Zakona i naziv zbirke osobnih podataka o biračkom pravu.

Donošenjem Zakona o zaštiti osobnih podataka („Narodne novine“, broj 103/03, 118/06) popisi birača nesumnjivo imaju karakter zbirke osobnih podataka te se u prikupljanju, obradi i korištenju tih podataka primjenjuju i odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Članak 2.

Ovim člankom definirani su uvjeti za upis u popis birača sukladno ustavnim odredbama o biračkom pravu. Istim člankom upis u popis birača utvrđuje se kao uvjet za ostvarivanje biračkog prava.

Članak 3.

Ovom odredbom utvrđuju se osnovna načela o popisu birača, obveza vođenja po službenoj dužnosti i područja za koja se popisi birača ustrojavaju.

Članak 4.

Ovim člankom propisuje se mjesto upisa u popis birača za birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i za birače bez prebivališta u Republici Hrvatskoj.

U Republici Hrvatskoj birači se upisuju u popis birača prema mjestu prebivališta u gradu ili općini. Birači bez prebivališta u Republici Hrvatskoj upisuju se u središnju evidenciju popisa birača u Gradu Zagrebu, a ta se evidencija temelji na podacima o hrvatskom državljanstvu i evidenciji o izdanim putnim ispravama.

Rečena odredba u skladu je i sa člankom 27. stavkom 5. Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine“, broj 53/91, 28/92 i 113/93) kojom je propisano da se u središnju evidenciju upisuju osobe koje prime hrvatsko državljanstvo, a nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te s odredbom članka 26. stavak 3. Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“, broj 77/99, 133/02 i 48/05) u kojoj je propisan sadržaj obrasca putne isprave.

Članak 5.

Ovim člankom propisuju se tijela nadležna za vođenje popisa birača te se utvrđuju i voditeljem zbirke osobnih podataka, sukladno obvezi utvrđenoj Zakonom o zaštiti osobnih podataka.

Članak 6.

Dosadašnjim zakonskim odredbama vođenje popisa birača bilo je utvrđeno kao evidencija koja se mogla voditi ručno u svescima ili u obliku kartoteke odnosno automatskom obradom podataka.

S obzirom da je u Republici Hrvatskoj uspješno izvršena informatizacija službi koje vode popis birača, utemeljena na jedinstvenom informatičkom programu, nastupili su uvjeti da se ova evidencija može voditi isključivo u elektroničkom obliku što je i utvrđeno predloženom odredbom zakona.

Članak 7.

Ovom se odredbom definira sadržaj popisa birača sukladno postojećoj evidenciji i to iz razloga da se dosadašnje evidencije mogu svrsishodno koristiti. U sadržaju evidencije i dalje ostaje matični broj građana kao identifikacijska oznaka hrvatskih državljana koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama.

Također je zadržan i podatak o nacionalnoj pripadnosti, s obzirom da izborna zakonodavstvo omogućuje posebne vrste izbora za pripadnike nacionalnih manjina.

Podatak o matičnom broju ne iskazuje se na izvacima i na ispravama koje se izdaju na temelju predloženog Zakona, a podatak o nacionalnoj pripadnosti iskazuje se za izbore koji se provode po osnovi nacionalne pripadnosti.

Članak 8.

S obzirom da se popisi birača vode po službenoj dužnosti, ovim se člankom detaljno propisuje na temelju kojih podataka se obavlja upis te koja su tijela dužna dostavljati obavijesti, podatke i odluke potrebne za upis. Sadržaj članka utemeljen je na primjedbama i prijedlozima tijela koja vode popis birača.

Članak 9.

Ovom se odredbom propisuje mogućnost upisa podataka o nacionalnoj pripadnosti. Naime, proteklih pedesetak godina evidencija o prebivalištu sadržavala je podatak o nacionalnoj pripadnosti odnosno pripadnosti narodu ili etničkoj grupi. Na temelju dobivenih podataka iz evidencije prebivališta podatak o nacionalnoj pripadnosti upisivan je u dosadašnju evidenciju popisa birača. Međutim, izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima evidencije prijave prebivališta i boravišta građana, koji je donio ministar unutarnjih poslova, krajem 2002. godine („Narodne novine“, broj 140/02), iz evidencije je

brisan podatak o nacionalnoj pripadnosti. Radi toga, u sadašnjim obavijestima iz evidencije o prebivalištu, a koje se dostavljaju nadležnom tijelu za popis birača, nema podatka o nacionalnoj pripadnosti, koji je Zakonom utvrđen kao sadržaj popisa birača.

Stoga se novom zakonskom odredbom omogućuje upisivanje podatka o nacionalnoj pripadnosti i na temelju izjave birača.

Članak 10.

Ovim člankom se utvrđuje obveza nadležnom tijelu za vođenje popisa birača da odmah izvrši upis odnosno brisanje iz popisa birača.

Članak 11.

Ovim člankom se propisuje način brisanja i sadržaj bilješke o brisanju iz popisa birača.

Članak 12.

Ovim člankom propisuje se obveza nadležnog tijela da u vrijeme raspisanih izbora u određenom roku objavi mogućnost, način pregledavanja i ispravljanja podataka u popisu birača te zakonske rokove koji se odnose na birače za obavljanje pojedinih radnji.

Članak 13.

Ovim člankom biračima se daje pravo pregleda, dopune i ispravka upisa u popis birača tijekom cijele godine, dok za vrijeme izbora to pravo mogu ostvariti najkasnije 14 dana prije dana određenog za održavanje izbora. Istom odredbom propisan je postupak nadležnog tijela po zaprimljenim zahtjevima birača.

Članak 14.

Ovom odredbom propisuje se obveza tijela nadležnih za dostavu podataka o biračima koji će glasovati na posebnim biračkim mjestima, iz razloga što se na dan izbora ne nalaze u mjestu svog prebivališta.

Članak 15., 16. i 17.

Ovim se odredbama detaljno propisuje mogućnost prethodne registracije birača u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske, a koji će glasovati u inozemstvu na određenom konzularnom području.

Propisan je rok u kojem se može izvršiti prethodna registracija birača te radnje diplomatskih misija ili konzularnih ureda Republike Hrvatske i nadležnih tijela koje vode popis birača po obavljenoj prethodnoj registraciji birača.

Članak 18.

Ovim se člankom propisuje sadržaj evidencije o prethodnoj registraciji i utvrđuje obveza dostave tih podataka Državnom izbornom povjerenstvu, radi obavljanja potrebnih izbornih radnji (određivanje biračkih mjesta, dostava izbornog materijala i dr.).

Članak 19.

Ovim člankom propisuje se mogućnost privremenog upisa u popis birača za birače koji na dan izbora neće biti na području grada ili općine u kojem imaju prebivalište, pod uvjetom da je izbornim zakonom dopušteno glasovanje izvan mjesta prebivališta.

Članak 20.

Ovim se člankom utvrđuje sadržaj potvrde o upisu u popis birača, na temelju koje se obavlja privremeni upis u popis birača izvan mjesta prebivališta.

Članak 21.

Ovim je člankom propisan rok do kojeg se mogu podnositi zahtjevi za privremeni upis u popis birača izvan mjesta prebivališta, sadržaj zahtjeva i tijelo kojem se zahtjevi podnose.

Članak 22., 23. i 24.

Ovim se odredbama propisuje postupanje nadležnih tijela kod izdavanja potvrda za privremeni upis i način evidentiranja privremenog upisa u popis birača, kao i brisanje tih podataka nakon provedenih izbora.

Članak 25., 26. i 27.

Ovim se člancima propisuje zaključivanje popisa birača i rok za potvrđivanje istog.

Budući da se popis birača vodi u elektronskom obliku, prije izlistavanja popisa birača za zaključivanje, u informatičkoj bazi podataka aktivira se aplikacija zaključavanja te se od tog trenutka ne mogu obavljati nikakve izmjene u popisu birača. Međutim, ukoliko povjerenstvo za popis birača ima primjedbi na zaključeni popis birača, zapisnik povjerenstva dostavlja se izvršitelju obrade podataka radi otvaranja aplikacije za izvršenje ispravaka. Osim zatraženih ispravaka, nikakve druge izmjene nisu dozvoljene.

Ukoliko je zaključeni popis birača od povjerenstva za popis birača potvrđen bez ikakvih primjedbi, aplikacija ostaje zaključana i u istu se ne mogu upisivati nikakvi drugi ispravci.

Članak 28.

Ovom se odredbom propisuje način dostave popisa birača i neusvojenih zahtjeva za ispravak povjerenstvu za popis birača.

Članak 29.

Ovom odredbom propisano je izlistavanje izvadaka iz potvrđenog popisa birača. Matični broj građana ne iskazuje se na izvratku iz popisa birača, dok se podatak o nacionalnoj pripadnosti iskazuje samo u slučaju izbora koji se provode po osnovi nacionalne pripadnosti.

Članak 30.

Ovim se člankom propisuje način izlistavanja izvadaka iz popisa birača s posebnim oznakama u slučaju provedbe izbora u kojima je dozvoljeno glasovanje izvan mjesta prebivališta.

Članak 31.

Ovom odredbom propisan je rok u kojem se dostavljaju izvaci iz zaključenog i potvrđenog popisa birača nadležnom izbornom povjerenstvu. Nadalje, sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka, propisano je da su nadležna izborna povjerenstva korisnici popisa birača kao zbirke osobnih podataka.

Članak 32.

Ovom se odredbom omogućava davanje brojčanih podataka iz zaključenog i potvrđenog popisa birača svim sudionicima u izbornom postupku na pisani zahtjev (kandidati, političke stranke).

Članci 33., 34. i 35.

Ovim odredbama propisuje se način osnivanja i rad povjerenstva za popis birača, kao i pravo na sudsku zaštitu u slučaju neizvršenog upisa ili nepotvrđivanja popisa birača.

Članci 36., 37. i 38.

Ustavnom odredbom članka 45. stavka 2., Republika Hrvatska dužna je osigurati ostvarivanje biračkog prava i svojim državljanima koji se u vrijeme izbora za Hrvatski sabor i predsjednika Republike Hrvatske zateknu izvan njezinih granica, tako da mogu glasovati u državama u kojima se nalaze. To znači da u naznačenoj vrsti izbora u inozemstvu mogu glasovati birači bez prebivališta u Republici Hrvatskoj, birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj a trajnije borave u inozemstvu, kao i birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji se u vrijeme izbora zateknu u inozemstvu.

S obzirom da diplomatske misije ili konzularni uredi Republike Hrvatske u inozemstvu ne vode evidenciju hrvatskih državljana u državama primateljicama, niti im je poznat broj birača koji žele ostvariti pravo glasovanja u inozemstvu, radi ostvarivanja ustavne odredbe o pravu na glasovanje za Hrvatski sabor i predsjednika Republike Hrvatske, utvrđuje se mogućnost izrade popisa za glasovanje na sam dan izbora. Popis za glasovanje temelji se na evidenciji popisa birača koja se vodi u Republici Hrvatskoj za birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj odnosno za birače s prebivalištem u inozemstvu.

Također se propisuje odgovorna osoba za izradu popisa za glasovanje i način njegova zaključivanja i potvrđivanja.

Članak 39.

Za birače koji imaju biračko pravo a nisu upisani u izvatke zaključenih i potvrđenih popisa birača dostavljenih na biračka mjesta, propisuje se mogućnost glasovanja na temelju potvrde za glasovanje. Također se propisuje sadržaj te potvrde, koja je sastavni dio izvatka iz popisa birača za određeno biračko mjesto.

Članak 40.

Ovom prijelaznom odredbom omogućuje se svim biračima uvid i kontrola njihovih podataka upisanih u popisu birača te daje mogućnost dopune ili ispravka u zakonskom roku.

Članak 41.

Ovim člankom određuje se rok za čuvanje potvrđenih popisa birača.

Članak 42.

Ovim člankom propisuje se oslobađanje naplate upravnih pristojbi za sve radnje koje se tiču svih podnesaka, radnji i akata u svezi s upisom u popis birača te dopune i ispravaka podataka u popisu birača.

Članak 43.

Ovom se odredbom utvrđuje obveza odgovornosti za pravodobno izvršavanje pojedinih radnji utvrđenih ovim Zakonom, a nepoštivanje zakonskih rokova za službene osobe utvrđuje se teškom povredom službene dužnosti.

Članak 44. i 45.

Ovim odredbama ovlašćuje se središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave za nadzor nad provođenjem ovoga Zakona, a čelnik tog tijela ovlašćuje se da u određenom roku propiše obrasce potvrda koje se izdaju iz popisa birača.

Članak 46. i 47.

Ovim odredbama stavlja se van snage postojeći Zakon i propisuju rokovi stupanja na snagu ovoga Zakona.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva. Za vođenje popisa birača u elektronskom obliku koristiti će se već postojeći informatički programi i oprema.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona, koji je 01. veljače 2007. godine raspravljen u prvom čitanju te rješenja sadržanih u Konačnom prijedlogu Zakona o popisima birača predstavljaju poboljšanje u odnosu na tekst koji je raspravljen u prvom čitanju.

U izradi Konačnog prijedloga Zakona o popisima birača usvojen je dio primjedbi iznijetih od strane zastupnika i radnih tijela Hrvatskog sabora koji su o prijedlogu proveli raspravu.

Izvršeno je nomotehničko poboljšanje odredaba pojedinih članaka, radi otklanjanja mogućih nedoumica u njihovoj budućoj primjeni.

Također je izvršena lektorska obrada teksta te je došlo do izmjena pojedinih izraza korištenih u tekstu Prijedloga zakona.

Prihvaćen je prijedlog Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav da se ispita mogućnost unošenja zakonske odredbe temeljem koje bi se sudionicima izbora dali popisi birača, ali bez podataka koji podliježu zaštiti osobnih podataka, a što je povezano i s prijedlogom Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Prihvaćen je prijedlog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da se za predstojeće izbore svakom biraču dostave podaci koje o njemu sadrži popis birača, radi mogućnosti provjere, ispravaka i dopune tih podataka.

Radi potpune jasnoće cjelokupnog postupka zaključivanja popisa birača uvrštena je i odredba kojom se propisuje uključivanje u

zaključeni popis svih birača i osoba koje će na dan izbora navršiti 18 godina života.

Prihvaćen je prijedlog da se za pripadnike nacionalnih manjina izvaci izlistavaju po osnovi nacionalne pripadnosti i za izbor vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i jedinica lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave.

Prihvaćen je prijedlog za ispravak onih odredbi koje su sadržavale izričaj „može“, „mogu“ i slično te su izvršeni ispravci teksta.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A NISU PRIHVAĆENI I RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Nije prihvaćen prijedlog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina o dostavi pisane obavijesti biračima koji navršavaju 18 godina života, iz razloga što svi birači imaju mogućnost provjere podataka u popisu birača sukladno članku 13. Zakona, tijekom cijele godine, a za parlamentarne izbore dostavljaju se i izvaci iz popisa birača.

Primjedba zastupnika i potpredsjednika Hrvatskog sabora Mate Arlovića na stipulaciju odredbe stavka 2. članka 2. nije prihvaćena jer je upravo upis u popis birača uvjet za ostvarivanje biračkog prava na dan izbora, kao što to proizlazi iz svih izbornih zakona. Naime, i oni birači koji nisu upisani u popis birača, a glasaju na temelju potvrde također prethodno moraju biti upisani u popis birača.

Također, nije prihvaćena primjedba istog zastupnika u svezi pojma „trgovi“ jer je sadržaj popisa birača adresa stanovanja a pod adresom se podrazumijevaju ulice odnosno trgovi unutar naselja, sukladno evidenciji ulica i trgova vođenoj na temelju Zakona o imenima naseljenih mjesta, ulica i trgova.

U svezi s pitanjem ostvarivanja biračkog prava na temelju domovnice, ukazujemo da je domovnica isprava kojom se dokazuje hrvatsko državljanstvo pod uvjetom da osoba nema važeću osobnu iskaznicu, vojnu iskaznicu ili putovnicu, sukladno članku 29. Zakona o hrvatskom državljanstvu.

U svezi pitanja o višestrukome državljanstvu osoba koje su i hrvatski državljani a nemaju hrvatsku putovnicu, ukazujemo da prema članku 2. Zakona o hrvatskom državljanstvu, državljanin Republike Hrvatske koji ima i strano državljanstvo, smatra se pred tijelima državne vlasti Republike Hrvatske isključivo hrvatskim državljaninom.

Nisu prihvaćene primjedbe zastupnice Doroteje Pešić Bukovac koje se odnose na problematiku vezanu uz evidenciju prebivališta i matičnog

broja građana jer sadržajno nisu predmet ovoga Zakona, a kontradiktornost odredbi članaka 6. i 9. nije utvrđena.

U svezi pitanja i mogućnosti dvostrukog glasovanja u „mjestu boravišta“ i „mjestu prebivališta“, posebno ukazujemo da je primjenom odredbi ovoga Zakona takva mogućnost spriječena bilješkama u popisu birača i na izvacima koji se dostavljaju na biračka mjesta.

Primjerice, ako osoba ima prebivalište u Republici Hrvatskoj upisana je u popis birača u mjestu prebivališta. Međutim, ako ista osoba boravi u inozemstvu, ona može glasovati u državi boravišta ali pod uvjetom da se prethodno registrira ili pribavi ispravu o upisu u popis birača – što se evidentira u popisu birača u Republici Hrvatskoj i vidljivo je na izvatku te ne može istodobno glasovati i u mjestu prebivališta.

Pojam boravišta u inozemstvu za osobe koje nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj koristi se iz razloga što većina država ne poznaje pravni institut prebivališta. Dakle, za ostvarivanje prava na glasovanje birača bez prebivališta u Republici Hrvatskoj nebitno je da li imaju prebivalište u inozemstvu ali je bitno utvrditi njihovo boravište u vrijeme izbora.

Pojam prebivališta u Republici Hrvatskoj definiran je posebnim zakonom, a po ocjeni Ustavnog suda Republike Hrvatske (Broj U-I-496/98 od 19. siječnja 2000 godine – „Narodne novine“, broj 11/2000) zakonski termin „prebivalište“ u značenju trajnog boravišta u mjestu u kojem građani imaju namjeru trajno živjeti, treba podvesti pod ustavni termin „boravište“ jer niti Ustav Republike Hrvatske ne poznaje termin „prebivališta“.

Radi dodatnog pojašnjenja navodimo primjer više vrsta birača u inozemstvu.

U inozemstvu imamo birače:

- a) s boravištem u inozemstvu (trajno žive u inozemstvu npr. Australija, Kanada),
- b) s prebivalištem u Republici Hrvatskoj (na privremenom radu u inozemstvu),
- c) s prebivalištem u Republici Hrvatskoj a zateknu se u inozemstvu (službeni put).

Osim birača koji trajno borave u inozemstvu i poznato je njihovo boravište, odnosno adresa stanovanja, većina birača (na privremenom radu) mijenja svoje države boravišta ili unutar države mjesta boravišta, tako da adresa u popisu birača ne odgovara stvarnom mjestu boravka u vrijeme izbora. Kao primjer navodimo činjenicu da jedan dio birača s prebivalištem u Bosni i Hercegovini boravi na privremenom radu u Austriji ili Njemačkoj i ti birači pravo glasovanja prema mjestu upisa u popis birača mogli bi ostvariti isključivo u Bosni i Hercegovini.

Međutim, zakonskom odredbom o prethodnoj registraciji omogućuje im se da pravo glasovanja unatoč prebivalištu u Bosni i Hercegovini ostvare u državi boravišta.

Na temelju dostavljenog mišljenja Agencije za zaštitu osobnih podataka nije prihvaćen prijedlog radnih tijela Hrvatskog sabora i pojedinih zastupnika o davanju na uvid popisa birača sudionicima izbora.